

**Московська
держжава
у XIII-XV ст.**

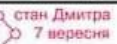
УТВОРЕННЯ МОСКОВСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ ДЕРЖАВИ (XIV - XV ст.)

Іван III

КУЛИКОВСЬКА БИТВА
8 вересня 1380 р.

МОСКОВСЬКЕ ВІЙСЬКО на чолі з Дмитром 7 вересня

Велике князівство Московське (рос. Великое княжество Московское), **Московія** — середньовічна слов'янська держава у центрі сучасної європейської частини Росії, що розвинулося з Московського князівства — середньовічна слов'янська держава у центрі сучасної європейської частини Росії, що розвинулося з Московського князівства, початково підпорядковане Великому князівству Володимирському — середньовічна слов'янська держава у центрі сучасної європейської частини Росії, що розвинулося з Московського князівства, початково підпорядковане Великому князівству Володимирському, але завдяки вдалому використанню Орди — середньовічна слов'янська держава у центрі сучасної європейської частини Росії, що розвинулося з Московського князівства, початково підпорядковане Великому князівству Володимирському, але завдяки вдалому використанню Орди стало найпотужнішою державою на північному сході колишньої Руської держави.

Москóвський улус згодом відомий як князівство Москóвське — виділене монгольським ханом територіальне утворення (носило назву Московський улус до розпаду Золотої Орди) у

**Прапор Великого
князівства
Московського**

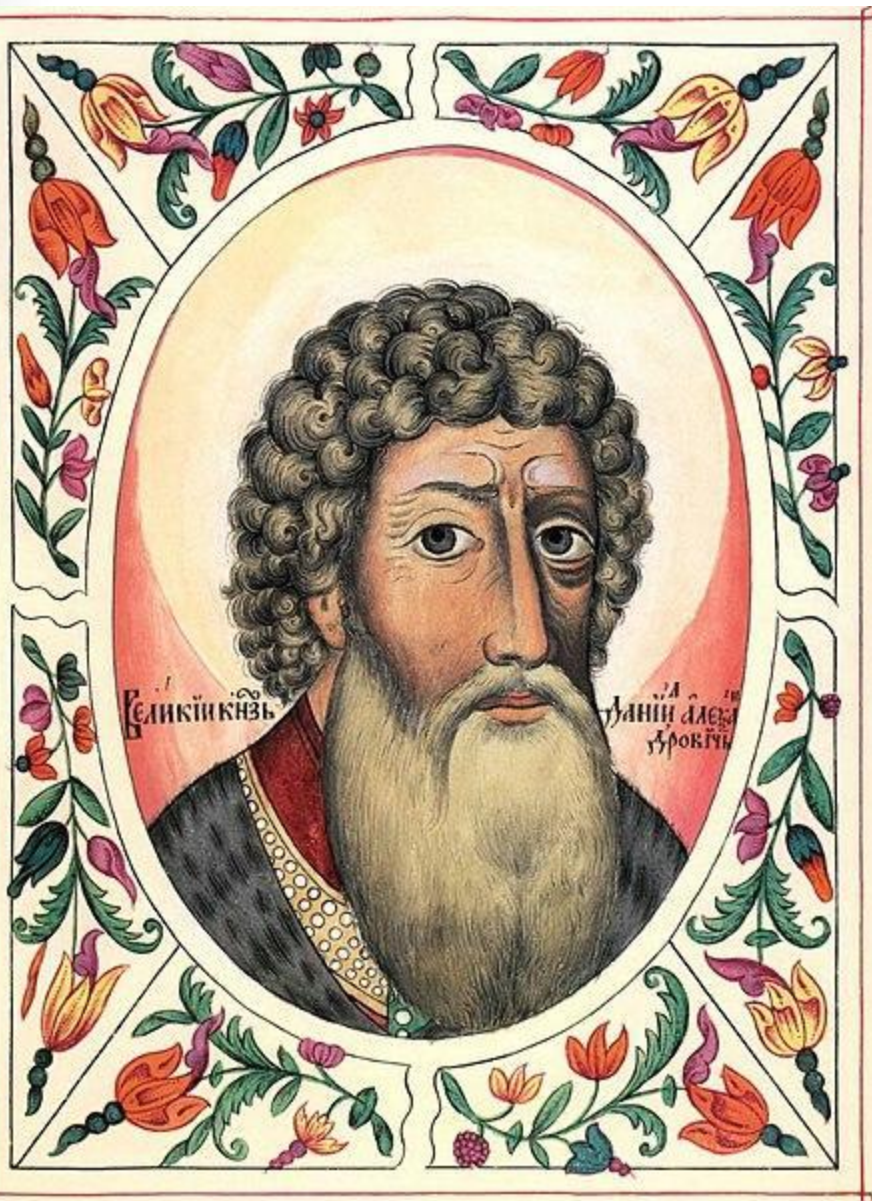
**Герб Великого
князівства
Московського**

- **1382 року** московський князь отримав від Орди право називатися великим князем.

Великі князі московські

**Данило
Олександрович**

Роки правління:
1263 — 1303

**Юрій
Данилови
ч**

**Роки
правління:
1303-1325**

Іван I Данилович Калита

Роки правління:
1325-1340

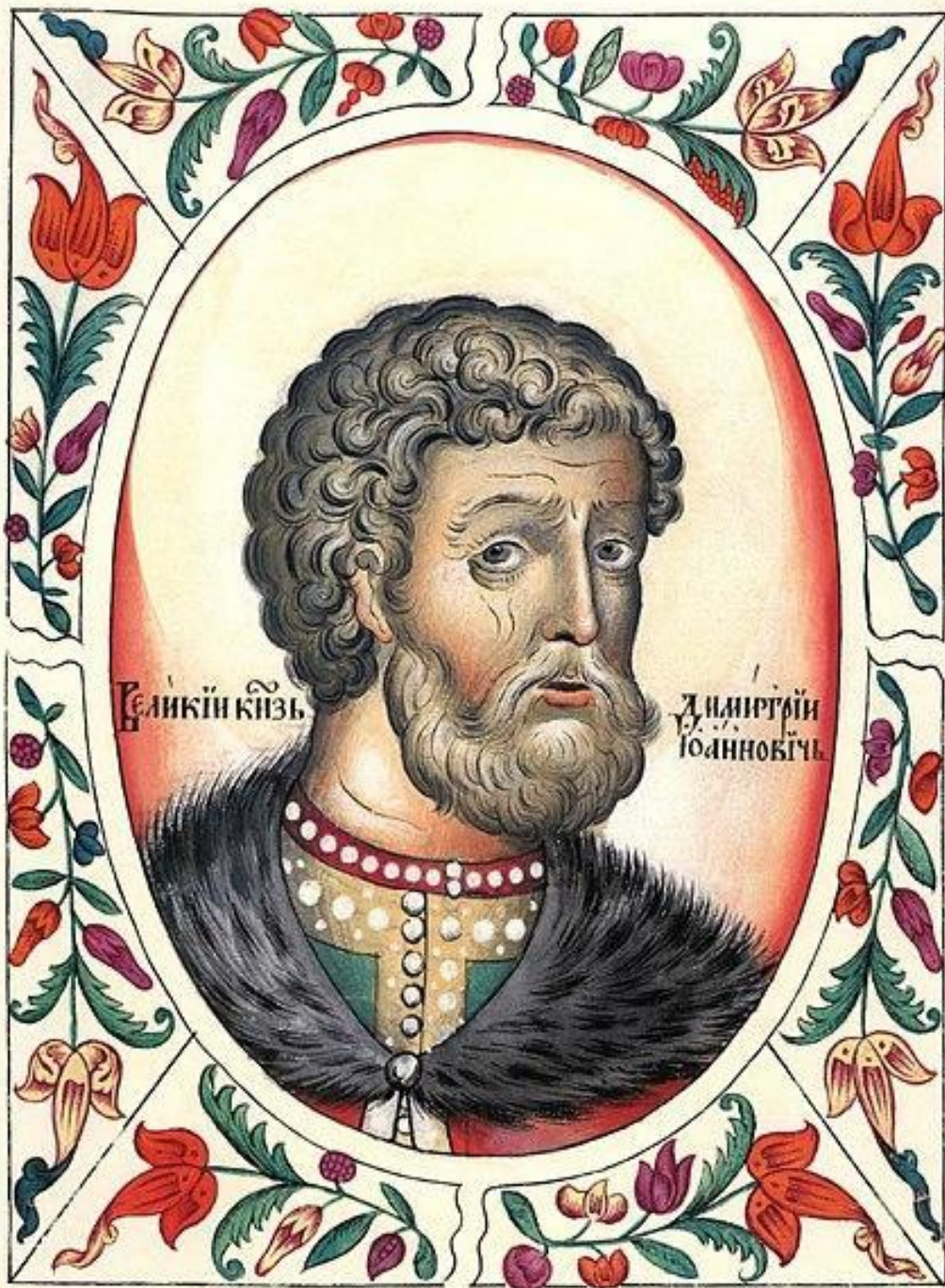
Симеон Іванович
Гордий

Роки правління:
1340-1353

Іван II Красний

Роки
правління:
1353-1359

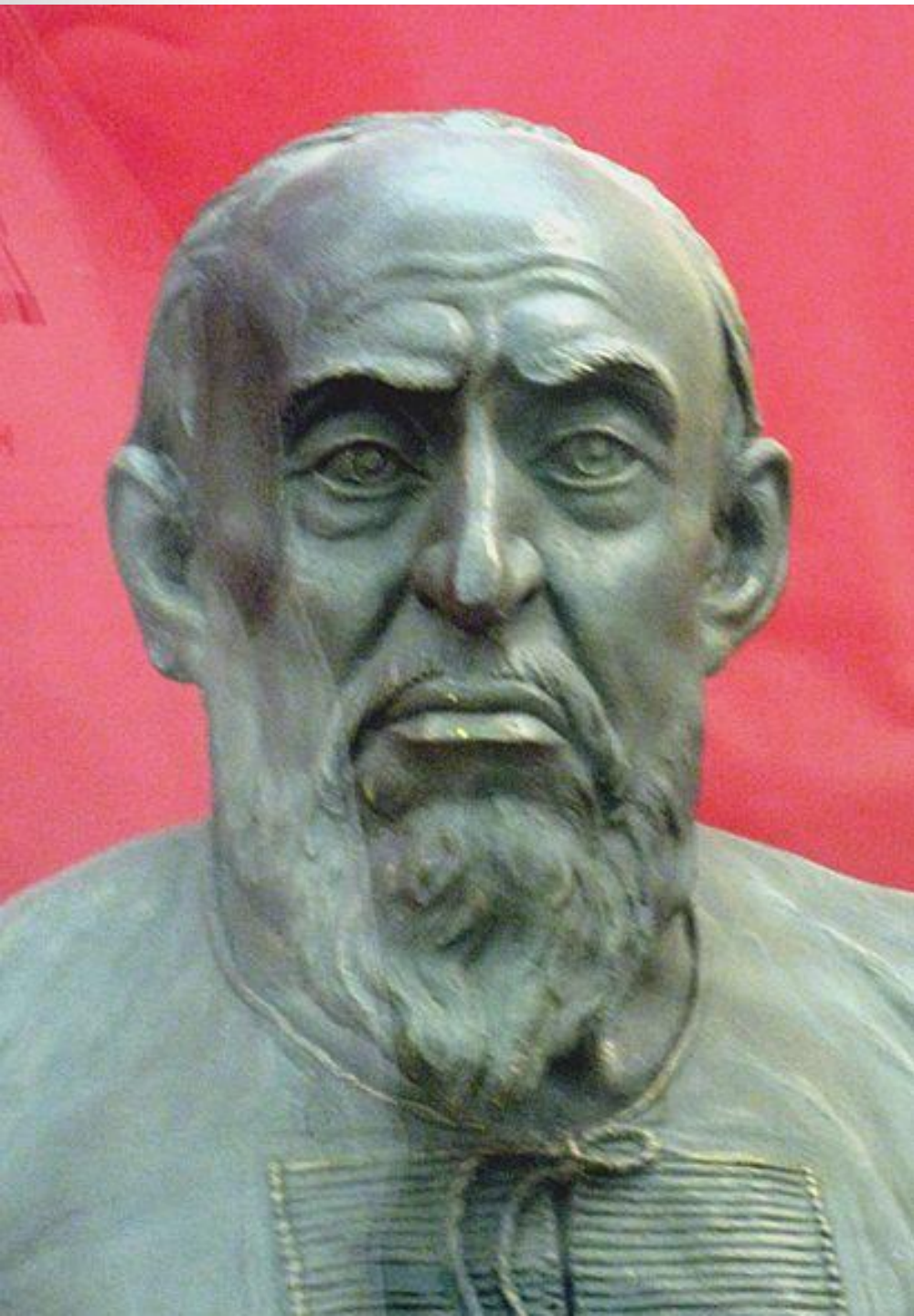
Дмитро Іванович Донський

Роки правління:
1359-1389

Іван III Васильович

**Роки
правління:
1462-1505**

Іван IV Васильович Грозний

Роки правління:

1533-1584

- з 1547 р. — *«Цар і великий князь всієї Русі»*

Утворення Московської держави

Дата	Подія
1378 р.	Московські та рязанські війська під керівництвом Дмитра Івановича завдають поразки татарам на території Рязанщини
8 вересня 1380 р.	Битва на Куликовому полі. Руські війська розгромили татар. Князь Дмитро отримав прізвисько «Донський»
1480 р.	«Стояння на річці Угрі». Покладено край татарському ярму
XV- початок XVI ст.	За князювання Івана III (1440–1505) до складу Московського князівства увійшли Рязань, Псков, Новгород, Смоленськ. Утворюється Московська держава

Державне управління Московської держави

- На чолі держави стояв князь.
- За князя Івана III запроваджено титул «самодержця та божою милістю государя всія Русі» та герб — двоголовий орел.
- При князі існував дорадчий орган влади — Боярська дума, членів якої призначав князь із числа знаті.
- Наприкінці XV ст. виникають прикази — урядові установи, приймається збірник законів — «Судебник» Івана I

Діяльність князя Івана III

Зовнішня політика

- Приєднав князівства: Ярославське, Рязанське, Новгородське, а також Карелію, верхів'я Ками, Приуралля.
- Вів війни з Литвою за білоруські та українські землі, підкорив Вяземське та Чернігово-Сіверське князівств.

Внутрішня політика

- Посилення влади московського князя. Ухвалення Судебника 1497 р.
- Посилення закріпачення селян. Створено систему управління: великий князь — боярська дума — намісники

Культура Московського князівства

Галузь культури	Досягнення
Літописання	На початку XV ст. з'явився видатний твір — Троїцький літопис. У середині XV ст. у Москві був складений перший руський «Хронограф» — коротка всесвітня історія
Усна народна творчість	Билини про Іллю Муромця, Альошу Поповича, Добриню Никитича. Мужність і вільнолюбство новгородців оспівували билини про Садка і Василя Буслаєва
Музика	«Оповідь про град Кітеж», пісня про Щелкана розповідали про подвиги руських людей у боротьбі із завойовниками
Література	«Слово про погибель Руської землі», «Сказання про Мамаєве побоїще», «Задонщина», «Ходіння за три моря» Афанасія Никітіна
Живопис	Фресковий живопис, іконописці Феофан Грек та Андрій Рубльов
Архітектура	Дмитрій Донської спорудив білокам'яний Кремль, Успенський та Благовіщенський собори